

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 21.06.2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију: Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду, 17. априла 2013. године</p> <p>Одлуком од 17. априла 2013. бр. 1295/1 на седници Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, образована је комисија за оцену подобности докторанда Драгане Чуровић и теме докторске дисертације под називом „Потрага за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок <i>Одрубљена глава</i> и <i>Бекство од чаробњака</i>“.</p> <p>2. Састав комисије, са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. др Новица Петровић, доцент за ужу научну област Англистика, предмет Студије британске/америчке културе (24.01.2012.), Филолошки факултет Универзитета у Београду,</p> <p>2. др Радојка Вукчевић, редовни професор за ужу научну област Англистика, предмет Америчка књижевност (28.09.2005.), Филолошки факултет Универзитета у Београду,</p> <p>3. др Зорица Ђерговић-Јоксимовић, ванредни професор за ужу научну област Англистика (наука о књижевности) (01.09.2012.), Филозофски факултет у Новом Саду, Одсек за англистику.</p>

<p>II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА</p>
<p>Драгана Чуровић рођена је 06.07.1976. године у Београду. Живи у Подгорици, где је завршила основну школу и гимназију. На Филозофском факултету Универзитета Црне Горе 2000. године дипломирала је енглески језик и књижевност и италијански језик са просечном оценом 8,50 у току студија. На дипломском раду из синтаксе енглеског језика на тему „Sentence Coordination“ добила је оценоу 10. Године 2004. завршила је двомесечну специјализацију из области инклузивног образовања на Faculty of Education Универзитета у Манчестеру, Велика Британија, као добитница стипендије британске Фондације за стипендирање студената из бивше Југославије. Потом је, као стипендиста британског Министарства иностраних послова и Фонда за отворено друштво, магистарске студије завршила 10. новембра 2007. на Faculty of Education Универзитета у Кембриџу, Велика Британија. Стално је запослена као лектор за енглески језик на Факултету за стране језике Универзитета „Медитеран“ у Подгорици. Стални је судски тумач за енглески језик. Бави се симултаним/консекутивним и писаним превођењем. Области њеног интересовања су стручно и књижевно превођење, савремена англофона књижевност, студије културе и инклузивно образовање.</p>
<p>III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА</p>
<p>Кандидаткиња у пријави није навела објављене радове.</p>
<p>IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ</p>
<p>На основу увида у биографију кандидата, као и потврду Филолошког факултета о положеним испитима на докторским академским студијама (просечна оцена 9,75, укупно 120 ЕСПБ кредита), издату 10. априла 2013. године, комисија сматра да кандидат Драгана Чуровић испуњава све услове за приступање изради докторске дисертације.</p>
<p>V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА НАПОМЕНА:</p>
<p>За ментора је предложен др Новица Петровић, доцент за Студије британске/америчке културе на Катедри за англистику Филолошког факултета у Београду.</p> <p>Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Да ли је Кингзли Ејмис био женомрзац?“, <i>Генеро</i> бр. 6-7, Центар за женске студије, Београд, 2005, стр. 127-134. 2. „Књижевност као отпор тиранији у роману <i>Слушкињина прича</i> Маргарет Етвуд“, саопштење поднето на међународном научном скупу <i>Српски језик, књижевност, уметност</i>, одржаном на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 26. и 27. октобра 2007. године, објављено у: Драган Бошковић (ур.), <i>Књижевност, друштво, политика</i>, ФИЛУМ, Крагујевац, 2008, стр. 215-219. 3. „Two Handmaids’ Tales: The Structural Parallels between Margaret Atwood’s <i>Alias Grace</i> and <i>The Handmaid’s Tale</i>“, саопштење поднето на међународној научној конференцији <i>English Language and Literature Studies: Structures across Cultures</i>, одржаној на Филолошком факултету у Београду од 7. до 9. децембра 2007. године, објављено у: Aleksandra V. Jovanović and Radojka Vukčević (eds.), <i>ELLSSAC Proceedings, Volume II</i>, Faculty of Philology, University of Belgrade, 2008, стр. 193-197. (Верзија рада на српском

језику, „Приче две слушкиње: Структурне паралеле између романа Маргарет Етвуд *Алијас Грејс* и *Слушкињина прича*“, објављена у часопису *Зенит*, бр. 8, Београд, мај 2008, стр. 55-58.)

4. „Misogyny without Frontiers: Feminist Issues in the Work of Margaret Atwood“, саопштење поднето на међународној научној конференцији *Language, Literature, Culture, Identity*, одржаној у Београду 11. и 12. септембра 2008. године, објављено у: Slobodan Grubačić and Dalibor Soldatić (eds.), *Language, Literature, Culture, Identity, Proceedings of the international conference held in Belgrade, 11th and 12th September 2008*, Faculty of Philology, University of Belgrade, Belgrade, 2009, стр. 323-329. (Верзија рада на српском, „Мизогинија без граница“, објављена у часопису *Зенит* бр. 10, Београд, 2009, стр. 59-62.)
5. „Феминистичка утопија Џоане Рас“, саопштење поднето на међународном научном скупу *Српски језик, књижевност, уметност*, одржаном на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 29. и 30. октобра 2010. године, објављено у: Драган Бошковић (ур.), *Жене, род, идентитет, књижевност*, ФИЛУМ, Крагујевац, 2011, стр. 151-156.

Комисија сматра да др Новица Петровић својим радовима у којима се бави проблемима мизогиније, феминизма и рода, као и њиховим одјецима у савременом књижевном стваралаштву, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област савремена британска књижевност.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе, „Потрага за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок *Одрубљена глава* и *Бекство од чаробњака*“, прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Предмет рада је социјална, психолошка и културна контекстуализација потраге за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок *Одрубљена глава* (*A Severed Head*) и *Бекство од чаробњака* (*The Flight from the Enchanter*). У раду се анализира у ком се смислу та потрага подудара са социјалним, психолошким и културним карактеристикама времена и друштва у коме дати ликови живе и раде, тј. у којој мери су друштвене промене подстицај или препрека развоју сопственог идентитета женских ликова у наведеним романима, пре свега из перспективе егзистенцијалистичких дилема о човековом отуђењу и безначајности.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила прелиминарну библиографију од 76 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

Примарни извори

1. Murdoch, Iris (1954) *Under the Net* (London, Chatto and Windus; New York, Wiking Press).
2. Murdoch, Iris (1958) T.S. Eliot as a Moralist, u T.S. Elliot: *A Symposium for his Seventieth Birthday*, (uredj.) Neville Braybrooke (New York, Ferrar, Straus and Cudahy).
3. Murdoch, Iris (1961) *A Severed Head* (London, Chatto and Windus).
4. Murdoch, Iris (1967) *Sartre: Romantic Rationalist* (London: Fontana).
5. Murdoch, Iris (1968) *The Nice and the Good* (London, Chatto and Windus).
6. Murdoch, Iris (1974) *The Sacred and Profane Love Machine* (London, Chatto and Windus).
7. Murdoch, Iris (1978) *The Sea, The Sea* (London, Chatto and Windus).
8. Murdoch, Iris (1993) *A Fairly Honourable Defeat* (London, Penguin).
9. Murdoch, Iris (1999) Art is the Imitation of Nature, u Conradi, Peter (uredj.) *Existentialists and Mystics* (New York, Penguin, str. 143-257).
10. Murdoch, Iris (1999) The Sublime and the Beautiful Revisited, u Conradi, Peter (uredj.) *Existentialists and Mystics* (New York, Penguin, str. 261-286).
11. Murdoch, Iris (1999) The Sublime and the Good, u Conradi, Peter (uredj.) *Existentialists and Mystics* (New York, Penguin, str. 205-220).
12. Murdoch, Iris (1999) Against Dryness, u Conradi, Peter (uredj.) *Existentialists and Mystics* (New York, Penguin, str. 287-295).
13. Murdoch, Iris (2004) *The Bell* (London, Vintage).
14. Merdok, Ajris (2004) *Crni princ* (Zrenjanin, Agora).
15. Murdoch, Iris (2010) *The Flight from the Enchanter* (New York, Open Road Integrated Media)(ebook).

Литература

1. Balandza, Frank (1974) *Iris Murdoch* (New York, Twayne Publishers).
2. Bayley, John (1999) *Iris: A Memoir of Iris Murdoch* (London, Abacus).
3. Byatt, A. S. (1994) *Degrees of Freedom: The Novels of Iris Murdoch* (London, Fontana).
4. Conradi, Peter (1986) *Iris Murdoch: The Saint and the Artist* (Basingstoke, Macmillan).
5. Gindin, James (1962) *Postwar British Fiction* (Berkely, Univ. of California Press).
6. Leeson, Miles (2010) *Iris Murdoch: Philosophical Novelist* (London, Continuum).
7. Nicol, Bran (2004) *Iris Murdoch: The Retrospective Fiction*, 2nd.ed. (Houndmills, Palgrave Macmillan).
8. Rabinovitz, Rubin (1968) *Iris Murdoch, Columbia Essays on Modern Writers* (New York, Columbia University Press).
9. Spear, Hilda (1995) *Iris Murdoch* (Basingstoke, Macmillan).
10. Todd, Richard (1984) *Iris Murdoch* (London, Metuen).
11. Wolfe, Peter (1966) *The Disciplined Heart: Iris Murdoch and Her Novels* (Columbia, University of Missouri Press).

4. циљеви истраживања

Циљеви

Џејмс Гиндин је, описујући послератну британску прозу, изнео запажање како је човек у том периоду често био у потрази за дефиницијом сопствене личности, при чему је морао да истражи сопствене личне, друштвене, верске и друге склоности, а све то са циљем да се, у времену великих превирања после Другог светског рата, поврати основна функција која човека чини људским бићем: моћ над обликовањем и разумевањем сопствене судбине. Сви анализирани ликови у романима који су предмет ове тезе труде се да побегну од одређених ограничавајућих фактора из средине у којој живе или раде, при чему се ослобађање од туђег утицаја постиже сагледавањем стварности и интеракцијама са другим људима, а не бежањем у свет фантазије и митова како би се избегла сопствена морална одговорност. Катализатор наведене потребе за бегом од ограничавајућих фактора, било да су они физичке или психолошке природе, јесте осећај отуђености у брачним, породичним, друштвеним или професионалним односима. Такав осећај отуђености ће бити разматран у овој тези, где се поставља хипотеза да покушаји да се он

превазиђе доводе до спознаје властитог идентитета.

Са психолошког аспекта, у анализи ће бити узета у обзир теза Едит Џоелсон по којој је отуђење појединца од друштва стање у коме појединац показује недостатак укључености и ствара дистанцу не само између себе и свога окружења, већ и између себе и свога унутрашњег бића.

На основу напред наведеног, у тези се поставља хипотеза да жене, упркос све већој присутности феминистичких схватања, још увек немају равноправан положај у друштву, а да књижевна дела Ајрис Мердок веома добро одсликавају кризу женског идентитета у друштву тога времена, представљену детаљним и изнијансираним описом спољашњих и унутрашњих сукоба датих женских ликова у друштву које људе сматра безличним, предвидивим објектима.

Најважнији циљеви рада су, дакле, детаљно преиспитивање наведених хипотеза на основу анализе одабраних романа Ајрис Мердок.

5. очекивани резултати

Очекује се да ће анализа потврдити радну хипотезу како је у датим околностима женским ликовима у друштвеној средини тога времена веома тешко, ако не и немогуће, одржати преко потребну равнотежу између сопствене независности и односа подређености. Такође се очекује да ће социјално-родни аспекти теме обрађени у овој тези допринети продубљењем сагледавању ове проблематике у нашој средини.

6. план рада

Прелиминарним планом рада предвиђено је да се у првом поглављу изложе уводне напомене, мотив и циљ истраживања, методологија и кратак преглед плана рада. Потом ће уследити кратка биографија Ајрис Мердок и објашњење њених феминистичких и егзистенцијалистичких ставова, а после тога приказ карактеристика времена и друштва за које се вежу радње одабраних романа. Након тога ће уследити разматрање тезе о променљивости идентитета, као и аспеката идентитета приказаних у одабраним романима: однос према мушкарцу, однос према раду и однос према друштву у целини. Друго поглавље садржаће анализу романа *Одрубљена глава*, са посебним освртом на анализу главних женских ликова. У трећем поглављу биће разматран роман *Бекство од чаробњака*, уз детаљну анализу главних женских ликова. Четврто поглавље донеће закључно разматрање, у коме ће бити сумирани резултати истраживања.

7. методе истраживања

Пут ка спознаји сопственог идентитета женских ликова у изабраним романима биће разматран у светлу релевантних књижевних теорија Ајрис Мердок датих у њеним есејима, по којима при обликовању стварности креативност и уметност могу да доведу до стварања нових моралних концепата и проналажења себе. По једној од њених теорија, уметност и морал су једно, а оно што је њихова суштина и што их повезује јесте љубав, што је нарочито дошло до изражаја у роману *Одрубљена глава*. Биће разматрани и повезаност ставова Ајрис Мердок о томе шта су феминизам, књижевност, те која је улога књижевности, са начином на који она обликује женске ликове у изабраним романима. Биће коришћене релевантне социолошке и психолошке теорије, са освртом на концепт Фројдове психоанализе. Може се, дакле, рећи да ће у анализи бити коришћене упоредно-аналитичке методе мултидисциплинарног карактера, усмерене на обједињавање сазнања о

теоријским ставовима Ајрис Мердок у вези са питањем идентитета женских ликова, оцена о књижевној реализацији њених теоријских постулата и података о критичкој рецепцији њених дела.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу изложене и темељно образложене замисли кандидаткиње Драгане Чуровић да у дисертацији **„Потрага за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок *Одрубљена глава и Бекство од чаробњака*“** истражи настојања женских ликова у одабраним романима Ајрис Мердок да дођу до спознаје о сопственом идентитету у контексту темељних промена идеолошке матрице Запада у годинама после Другог светског рата, те имајући у виду зналачки одабир литературе који је кандидаткиња извршила у оквиру припремне фазе рада, разложно постављен план рада и ваљано конципирану методологију истраживања, Комисија је мишљења да ће предложена докторска дисертација кандидаткиње Драгане Чуровић бити вредан допринос изучавању савремене британске књижевности у нас када се ради о разматрању питања женског идентитета и, шире узев, месту и перспективама жена у друштву Запада у периоду после Другог светског рата, не губећи из вида и допринос темељнијем сагледавању ове проблематике у нашој средини. Дело Ајрис Мердок, једне од најзначајнијих књижевница у Британији после другог светског рата, својим високим књижевним донетима и филозофским утемељењем свакако је веома подстицајно за врсту истраживања и анализе коју кандидаткиња намерава да спроведе.

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија је мишљења да је кандидаткиња **Драгана Чуровић** подобна за израду докторске дисертације под називом **„Потрага за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок *Одрубљена глава и Бекство од чаробњака*“**.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области савремена британска књижевност.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Новица Петровић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивну оцену о подобности кандидата **Драгане Чуровић** и предложене теме докторске дисертације

„Потрага за идентитетом женских ликова у романима Ајрис Мердок *Одрубљена глава и Бекство од чаробњака*“,

а да за ментора именује др Новицу Петровића, доцента Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Новица Петровић, доцент
Филолошког факултета у Београду

2. др Радојка Вукчевић, редовни професор
Филолошког факултета у Београду

3. др Зорица Ђерговић Јоксимовић, ванредни професор
Филозофског факултета у Новом Саду